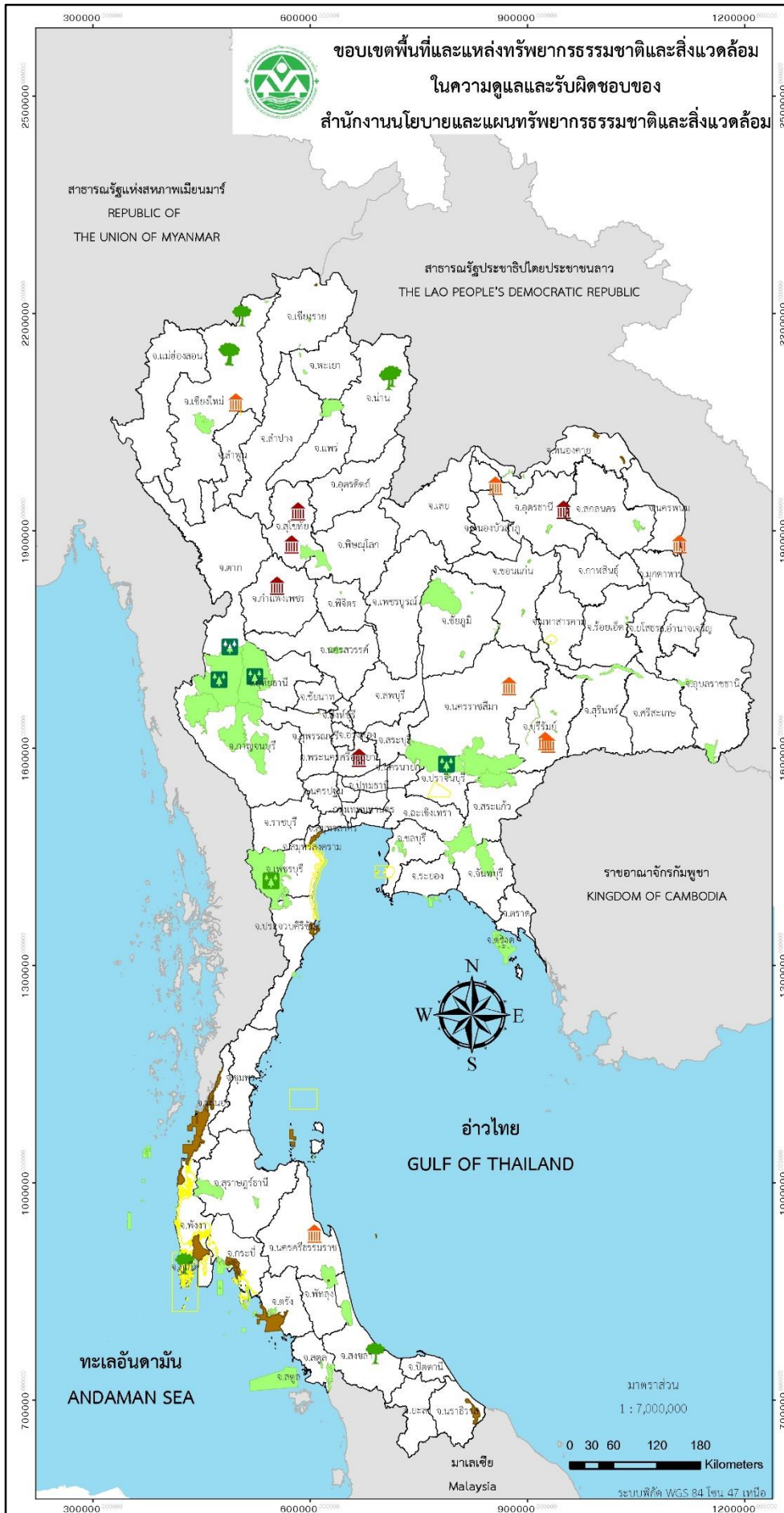

- ตัวสัญลักษณ์สี**
- แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม จำนวน 3 แห่ง ได้แก่
 - เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร
 - อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
 - อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
 - นครประวัติศาสตร์พนมรุ้ง
 - จังหวัดบุรีรัมย์
 - แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี
 - แหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่
 - เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร - พืชพรรณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันตก จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดตาก
 - เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันออก จังหวัดตาก
 - เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดตาก
 - พื้นที่กลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ว่า จังหวัดสระบุรี จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์
 - แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมที่ขึ้นทะเบียนเป็นบัญชีรายชื่อเบื้องต้น จำนวน 5 แห่ง ได้แก่
 - เส้นทางเชื่อมต่อกองวัฒนธรรม
 - ปราสาทหินพนมและศาลาหน้า จังหวัดนครราชสีมา
 - ปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์
 - ปราสาทเมืองต่ำ จังหวัดบุรีรัมย์
 - วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
 - อนุสรณ์สถาน แหล่งต่างๆ และภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเมืองโบราณ นครหลวงของล้านนา จังหวัดเชียงใหม่
 - พระธาตุพนม กลุ่มสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์และภูมิทัศน์ จังหวัดนครพนม
 - แหล่งมรดกทางธรรมชาติที่ขึ้นทะเบียนเป็นบัญชีรายชื่อเบื้องต้น จำนวน 1 แห่ง ได้แก่
 - พื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน จังหวัดราชบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 - พื้นที่ชุ่มน้ำระหว่างประเทศ จำนวน 14 แห่ง เนื้อที่ 2,517,089.53 ไร่ ได้แก่
 - พืชสวนสีเขียว ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง
 - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำ จังหวัดหนองคาย
 - ดอนหอยทอด จังหวัดสมุทรสงคราม
 - ป่าแม่น้ำกระบุรี จังหวัดกระบี่
 - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าคลองบงคาย จังหวัดชัยภูมิ
 - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ (พุดซ้อน) จังหวัดนครราชสีมา
 - อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม-หมู่เกาะลิบง ปากน้ำหวง จังหวัดตรัง
 - อุทยานแห่งชาติแหลมสน-ป่าแม่น้ำกระบุรี-ปากคลองกะเปอร์ จังหวัดระนอง
 - อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา จังหวัดพังงา
 - อุทยานแห่งชาติเขาสมร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 - กุดทิง จังหวัดบึงกาฬ
 - เกาะกระ จังหวัดนครราชสีมา
 - เกาะกระ เกาะพระทอง จังหวัดพังงา
 - พื้นที่ชุ่มน้ำ เนื้อที่ 19,719,082 ไร่
 - พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จำนวน 9 แห่ง ได้แก่
 - เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม
 - จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน
 - เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จังหวัดมหาสารคาม
 - เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จังหวัดปราจีนบุรี
 - เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จังหวัดชลบุรี
 - เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 - เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จังหวัดพังงา
 - เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จังหวัดกระบี่
 - เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จังหวัดภูเก็ต
 - พื้นที่ประเทศไทย เนื้อที่ 320,696,875 ไร่

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๐๐ น.

สถานการณ์ฉุกเฉิน (ไม่มี)

บุรีรัมย์ : ช้างป่าข้ามถนนท่ามกลางรถสัญจร พบ ๒ เดือน ข้ามถนนแล้ว ๔๘ ครั้ง
(ข้อมูล : เจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่)

กทม. : “ท้อป” ขวนคุยสิ่งแวดล้อมรถเข็นขายพลเมือง ดันไทยสู่ประเทศสีเขียว
(ข้อมูล : โฆษกประจำกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

สมุทรสาคร : พบวาฬบรูด้า “แม่ทองดี” มีแผลเหวอะที่ขอบปาก
(ข้อมูล : ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยฝั่งตะวันออก)

สัญลักษณ์

สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ความหลากหลายทางชีวภาพ ๒ รายการ

พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

Climate Change

ขยะ - น้ำเสีย ๑ รายการ

มรดกโลก

EIA

สิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่สีเขียว

เรื่องที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

กฎหมายสิ่งแวดล้อม

ที่ดินป่าไม้ - ที่ดินทำกิน

กองทุนสิ่งแวดล้อม

ข่าวด้านบวก ๑ ข่าว

ข่าวด้านลบ ๒ ข่าว

“ท็อป”ชวนคุยสิ่งแวดล้อมก่อก่อช่วยพลเมือง ดันไทยสู่ประเทศสีเขียว

เมื่อวันที่ ๙ พ.ย. ๖๒ ผู้สื่อข่าวรายงานว่า นายโสภณ ทองดี อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในฐานะโฆษกประจำกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เปิดเผยว่า ภายหลัง นายวราวุธ ศิลปอาชา เข้ามารับตำแหน่งรัฐมนตรี ทส. คนใหม่ ขณะนี้ได้ดำรงตำแหน่งครบ ๓ เดือนแล้ว ซึ่งที่ผ่านมาทำงานขับเคลื่อนงานสิ่งแวดล้อมในหลายเรื่อง โดยมีผลงานชิ้นโบว์แดง คือ การบรรลุข้อตกลงกับห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อรายใหญ่ในเครือข่ายรวม ๔๗ องค์กรภาคี เช่น ห้างเซ็นทรัล ห้างบิ๊กซีซูเปอร์เซ็นเตอร์ เทสโก้ โลตัส ห้างแม็คโคร เซเว่นอีเลฟเว่น เดอะมอลล์ สยามพารากอน โฮมโปร ร้านค้าวัดสันส์ บุทส์ ฯลฯ ให้ร่วมกันยกเลิกแจกถุงพลาสติกหูหิ้วแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งได้สำเร็จ โดยทุกร้านค้า และทุกสาขาพร้อมใจกันหยุดให้บริการแจกถุงพลาสติกหูหิ้วแก่ลูกค้า ตั้งแต่วันที่ ๑ ม.ค. ๖๓ เป็นต้นไป

“ความสำเร็จครั้งนี้ นับเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่า ปัญหาขยะพลาสติกส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศเป็นอย่างมาก โดยมาตรการดังกล่าวจะช่วยลดจำนวนขยะถุงพลาสติกหูหิ้วกว่าครึ่งหนึ่งทั่วประเทศ” นายโสภณ กล่าว

นายโสภณ ระบุว่า รมว.ทส. ยังคงเดินหน้าขับเคลื่อนงานสิ่งแวดล้อมต่อเนื่อง โดยในช่วงการเริ่มต้นการทำงานช่วงไตรมาสที่ ๒ ขอเปลี่ยนบทบาทรัฐมนตรีชั่วคราว โดยจะถอดหมวกข้าราชการฝ่ายบริหารมานั่งพบปะ พูดคุยกับพี่น้องชาวกรุงเทพมหานคร ในฐานะเพื่อนบ้านที่อาศัยอยู่ในเมืองเดียวกัน

ทั้งนี้ ภายในกิจกรรมเสวนา “Talk To Top Vol.1 : Go Green Together กับ ท็อป วราวุธ ศิลปอาชา” ซึ่งจัดขึ้น ณ ร้านเดอะบิทเทอร์แมน ซอยศาลาแดง ๑ ถนนสีลม กรุงเทพฯ รวมถึงไลฟ์สดผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Top Varawut ท็อป วราวุธ ศิลปอาชา” เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนองค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและกลุ่มคนรุ่นใหม่ มาร่วมพูดคุยอย่างผ่อนคลาย พร้อมร่วมกันเปิดใจถึงปัญหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนวคิด เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมให้ตรงจุดใน ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ สถานการณ์ป่าไม้ไทย และแนวโน้มการจัดการภาวะโลกร้อน พื้นที่สีเขียวกับคุณภาพชีวิตคนเมือง และขยะพลาสติกในชีวิตประจำวัน

ด้าน นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สัมภาษณ์ว่า ปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมกลายเป็นประเด็นที่คนทั่วโลกต่างให้ความสนใจ โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ กลับเห็นถึงความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับประเทศไทย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงและต้นตอตัวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ความตั้งใจของกิจกรรมครั้งนี้

(มีต่อ)

“ท็อป”ชวนคุยสิ่งแวดล้อมยกเครือข่ายพลเมือง ดันไทยสู่ประเทศสีเขียว (ต่อ)

“ผมอยากเอาตัวเองออกมาจากระบบราชการ แล้วมานั่งฟังความในใจของประชาชนที่แท้จริง ทั้งนี้ เพื่อหาจุดลงตัวในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะผมเชื่อว่า ไม่มีทางที่เราจะรอบรู้และเข้าใจได้ทุกอย่าง โดยไม่ได้รับฟังข้อเท็จจริงให้ครบถ้วนจากทุกฝ่าย วันนี้จึงเป็นโอกาสที่ได้มารับฟัง และพูดคุยกับเพื่อนบ้านของผมว่า เขาเห็นอะไร คิดอะไร และกำลังเจอกับปัญหาอะไรในทุกวัน เพื่อนำข้อเท็จจริงไปปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการทำงานในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต่อไป และสิ่งสำคัญคือ เป็นโอกาสที่ให้เราทุกคนได้มาทำความรู้จัก พร้อมสร้างเครือข่ายของพลเมืองที่มีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อสังคม (Active Citizen) ที่ใส่ใจในปัญหาสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การต่อยอดในการทำงานร่วมกันต่อไป เพราะผมเชื่อว่า การจะบรรลุเป้าหมายโดยการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นประเทศสีเขียว (Green Country) ได้นั้น จะต้องช่วยกันทั้งภาครัฐและภาคประชาชน เพราะตบมือข้างเดียวไม่มีวันดัง” รมว.ทส. ระบุ

นายวรารุท กล่าวย้าว่า กิจกรรมครั้งนี้ จัดขึ้นเป็นครั้งแรก และเลือกกรุงเทพมหานครเป็นเมืองเริ่มต้น ถือเป็นกิจกรรมรูปแบบทดลองของตนในการพูดคุย จะมีการนำกระบวนการที่เรียกว่า Design Thinking เข้ามาเป็นกรอบในการพูดคุยเพื่อหาข้อเท็จจริง ซึ่งภายหลังเปิดให้ประชาชนที่สนใจลงทะเบียน ร่วมกิจกรรมผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ Top Varawut ท็อป วรารุท ศิลปอาชา พบว่ามีผู้สนใจร่วมลงทะเบียนเข้าร่วมงานอย่างล้นหลามในเวลาไม่ถึง ๒๔ ชม. จนต้องปิดลงทะเบียนก่อนกำหนดเพื่อจะได้ร่วมรับฟังความเห็นจากผู้เข้าร่วมกันอย่างทั่วถึง ท่ามกลางบรรยากาศที่ผ่อนคลาย “หลังจากจบการสนทนา ผมจะนำปัญหาที่ได้รับฟังทั้งหมดไปทำ Solution Matching ต่อ วันนี้ผมให้อธิบติจากกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเผงตัวนั่งฟังแบบเงียบ ๆ ด้วย แล้วเราจะได้ร่วมกันทำงานต่อได้อย่างตรงประเด็น เชื่อว่าต่อไปจะมีโอกาสได้จัดกิจกรรมในรูปแบบนี้อีกเรื่อย ๆ เพราะผมเชื่อว่าประเด็นสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่คนไทยหลาย ๆ คน กำลังตื่นตัวและให้ความสำคัญ และต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยกันแก้ไขปัญหามากกว่าที่เคยเป็นมาในอดีต” นายวรารุท กล่าว

ที่มา : แนวหน้าออนไลน์

(<http://naewna.com/local/452850>)

ช้างป่าข้ามถนนท่ามกลางรถสัญจร พบ ๒ เดือน ข้ามถนนแล้ว ๔๘ ครั้ง

เมื่อวันที่ ๙ พ.ย. ๖๒ ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ จ.บุรีรัมย์ สามารถบันทึกคลิปวิดีโอ ขณะช้างป่าดงใหญ่เพศผู้ ที่ออกมาหากินนอกเขตป่าฝั่งด้านทิศตะวันตก ได้เดินข้ามถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๘ บริเวณหลักกิโลเมตร ที่ ๙๒ ช่วงระหว่างบ้านคลองโป่ง ต.ลำนางรอง อ.โนนดินแดง เพื่อจะไปหากินยังฝั่งพื้นที่ป่าด้านทิศตะวันออก สร้างความตื่นตกใจให้กับประชาชนที่ขับรถสัญจรผ่านเส้นทางดังกล่าว โดยในคลิปพบว่า ช้างป่าตัวดังกล่าว ที่เดินข้ามถนนยังมีหัวมันสำปะหลังติดมากับงวงด้วย หลังได้รับแจ้งทางเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ ก็ได้จัดเจ้าหน้าที่มาคอยอำนวยความสะดวกด้านการจราจรในการหยุดรถ เพื่อให้ช้างป่าเดินข้ามทางด้วยความปลอดภัย และป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายกับผู้สัญจรด้วย พร้อมกันนี้ก็ได้จัดชุดออกติดตามและผลักดันช้างป่าตัวดังกล่าวให้กลับคืนสู่ป่าดงใหญ่ด้วย

ขณะที่ข้อมูลของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ จากการติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพสัตว์บริเวณริมชายป่า พบว่าตั้งแต่เดือนกันยายน ๖๒ ที่ผ่านมา ได้มีช้างป่าออกมาหากินนอกเขตพื้นที่ป่าถึง ๒๐๑ ครั้ง และได้เดินข้ามถนนเพื่อไปหากินยังอีกฝั่งถึง ๔๘ ครั้ง และจากข้อมูลตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๒ ก็พบช้างป่าที่เดินข้ามถนนถูกรถชนได้รับบาดเจ็บจำนวน ๗ ตัว มีผู้เสียชีวิต ๒ ราย ซึ่งทางเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ ก็ได้จัดเจ้าหน้าที่คอยเฝ้าระวังและผลักดันช้างกลับเข้าป่าอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งได้มีการติดป้ายเตือนผู้ขับขี่ให้ใช้ความระมัดระวังด้วย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุช้างป่า เพราะเส้นทางดังกล่าว มีช้างป่าเดินข้ามถนนบ่อย ส่วนสาเหตุที่มีช้างออกมาหากินนอกเขตพื้นที่บ่อย เนื่องจากเป็นช่วงที่พืชผลการเกษตรหลายชนิดของเกษตรกรที่ปลูกไว้ออกผลผลิต

ที่มา : แนวน้าออนไลน์

(<http://naewna.com/local/452918>)

พบวาฬบรูด้า “แม่ทองดี” มีแผลเหวอะที่ขอบปาก

เมื่อวันที่ ๙ พ.ย. ๖๒ ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยฝั่งตะวันออก ได้รับแจ้งจากเว็บไซต์ ThaiWhales.org ว่า พบบาดแผลฉกรรจ์ที่ขอบปากทั้ง ๒ ข้างของ “แม่ทองดี” วาฬบรูด้าที่พบในอ่าวไทยตอนบน

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบจากภาพถ่าย (Photo ID) พบเป็นแม่ทองดี มีแผลลึกถึงชั้นกล้ามเนื้อ แผลมีขนาดใหญ่ที่ขอบปากทั้ง ๒ ข้าง และใกล้ตา ซึ่งอาจทำให้ตาบอดได้ โดยสันนิษฐานว่าสาเหตุของแผลครั้งนี้ มาจากการพันรัดของเชือกหรือเอ็นขนาดเล็ก

นายสุรศักดิ์ ทองสุกดี ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ทช. ให้สัมภาษณ์กับไทยพีบีเอสออนไลน์ ว่า ได้รับแจ้งจาก ThaiWhales ว่าพบวาฬมีบาดแผลขนาดใหญ่ที่ขอบปากทั้ง ๒ ข้าง ซึ่งเป็นจุดที่ใกล้กับตา แต่ยังไม่สามารถบอกได้ว่าบาดแผลจะเข้าไปถึงตาหรือไม่ คาดว่าบาดแผลนี้อาจเกิดจากเครื่องมือประมง ส่วนการติดตามดูอาการของแม่ทองดี อาจต้องรอฟังข่าวจากคนที่พบเห็น และแจ้งเข้ามา เนื่องจากว่าเมื่อวาฬได้รับบาดเจ็บจะระวังตัวมากขึ้น ประกอบกับคลื่นลมในทะเลช่วงนี้มีกำลังแรงจากมรสุมที่พัดปกคลุมอ่าวไทย จึงอาจทำให้วาฬเคลื่อนย้ายไปหาอาหารในพื้นที่อื่น และทำให้การติดตามดูอาการเป็นไปได้ยากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม วาฬมีความสามารถในการฟื้นตัวสูง ซึ่งก็อาจจะต้องใช้ระยะเวลาหนึ่งในการสมานแผล

ทั้งนี้ ขอความร่วมมือให้นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยวชมวาฬ และชาวประมง ช่วยกันสอดส่องดูแล หากพบวาฬบรูด้า ชื่อ แม่ทองดี ให้สังเกตพฤติกรรมและถ่ายภาพติดตามบาดแผล พร้อมวันที่ และพิกัดที่พบ ส่งข้อมูลได้ที่เพจกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และขอให้ปฏิบัติตามข้อควรปฏิบัติในการท่องเที่ยวชมวาฬอย่างเคร่งครัด

ข้อมูลจากเว็บไซต์ ThaiWhales.org ระบุว่า “แม่ทองดี” สำนวพบครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๗ ก.ย. ๕๕ มีลักษณะเด่นคือ ครีบหลังโค้งเว้า ปลายแหลม มีจุดสังเกตที่ลายขอบปากด้านขวา แม่ทองดีมีลูก ๒ ตัว ตัวแรก คือ เจ้าทองสมุทร ตัวที่ ๒ คือ เจ้าทองเอก ตั้งชื่อโดยศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนบน โดย ThaiWhales สำนวพบเมื่อวันที่ ๑๓ ก.ย. ๖๐

ทั้งนี้ โดยทั่วไปการระบุตัววาฬมีจุดสังเกตที่ครีบหลังเป็นสำคัญ เพราะเป็นส่วนที่โผล่พ้นน้ำ ทุกครั้งที่หายใจ ส่วนตำหนิหรือร่องรอยบนตัวมีทั้งที่ถาวรและที่จางหายไปได้

ที่มา : ไทยพีบีเอสออนไลน์

(<http://news.thaibps.or.th/content/285934>)